

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag, 13 December.

DICERE VERUM QUID VETAT?
Horatius.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Zaterdag, 30 December.

Voorzitter de heer Mr. L. C. Luzac.

De Vergadering wordt ten twee ure geopend.

Er zijn 46 leden in de vergadering tegenwoordig.

De centrale sectie brengt haar verslag omtrent de begrooingswetten voor 1837 uit, en de openbare beraadslagingen over dezelve zullen op aanstaanden Woensdag een aanvang nemen. Ten gevolge van dit verslag, heeft de regering toegegeven aan het in alle sectien geopenbaard verlangen, om het bedrag van f 5,600,000 der Indische leening niet van de behoefte af te trekken; zijde eene nadere wijziging in de wet tot vaststelling der begrooing gebragt, aldus luidende:

• In te voegen een nieuw artikel 2, van den volgenden inhoud: Naar aanleiding van art. 1 der wet van den 24 April 1835 (*Staatsblad no. 11*), zal, zoo lang en in zoo verre als de splitsing der schuld en de uitgifte der obligatien niet zal hebben plaats gehad, de som van f 5,600,000 op de 2de afdeeling van het onderdeel A van het IX hoofdstuk afgetrokken, ten behoeve van de schatkist, uit de geldmiddelen van de Overzeesche bezittingen verstrekt worden.

• Dien ten gevolge wordt art. 2 der wet, artikel 3.

Verder zijn in voornoemde zitting ingekomen twee verzoekschriften, als: 1°. een van veenlieden in Drenthe, die bezwaren tegen den accijs op den langen turf inleveren; en 2°. een van den heer Schouwenberg, taalmeester te Zwolle, die aanvragen tegen de spraakkunst van Weyland indient, en de verbetering daarvan verzoekt. Beide stukken werden aan de commissie verzonden, die, bij monde van den heer van der Star Busman, verslag deed op een rekest van J. Uniken, veengebuiser, te Wildervank, provincie Groningen, en medeverters, benevens eigenaren van hooge veenen, in Groningen en Drenthe, die veranderingen en wijzigingen in de wet op den turf, van den 26 December 1833, verzoeken. Dit stuk werd ter griffie nedergelegd.

DUITSCHLAND.

Den 30 November, zijnde St. Andreasdag, heeft de Keizer van Oostenrijk in de hofburg, met de gebruikelijke plegtigheden, die door Hoogstendzelve te Praag benoemde ridders der orde van het Gulden Vlies, met de teekenen dier orde omhangen.

Verder wordt uit Weenen geschreven, dat de aartshertogin Theresia, vergezeld van haren vader, den 27 dezer, de reis naar Trente (in Tyrol) zal aannemen, alwaar Z. M. de Koning van Napels, den 4 Januarij verwacht wordt. Den 6 Januarij zal het huwelijk van dezen monarch met genoemde prinses, te Trente, voltrokken worden, waarna het doorluchtige paar terstond de reis naar Napels zal aannemen.

FRANKRIJK.

PARIS, den 8 December.

Omtrent de expeditie van Constantine, zijn er zeer verontrustende geruchten in omloop. Door twee te Bona gekomen arabieren had men vernomen, dat ons leger had moeten terugtrekken. Te Bona heerschte de grootste verslagenheid. De ministeriële bladen trekken die berigten nogtans in twijfel. Naar velen echter te beweren, zou het bestuur depeches van den maarschalk Clausel hebben ontvangen, volgens welke ons leger den 20 voor Constantine aankomen is, den 21 werkelijk het beleg heeft begonnen, en zich van eenige redoutes meester gemaakt heeft. Door aanhoudenden sterken regen, zou hetzelfde echter genoodzaakt zijn geworden terug te trekken, om op eenige mijlen der stad, beter weder af te wachten.

— In het Maduré, een Koninkrijk in Indie, hadden de jesuiten eene bloeiende missie eertijds opgericht. Men telde aldaar tot 150,000 Christenen. Sedert de vernietiging der Jesuiten, was deze missie zeer verwaarloost geworden. Deze was aan Portugesche priesters toevertrouwd, waarvan het gedrag niet altijd stichtend geweest was. Onlangs had de congregatie der propaganda het seminarie voor de vreemde missien uitgenoodigd, om zich met deze zending te willen belasten. De directeurs van dit gesticht stemden ongaarne hierin toe; De aangezien deze reeds in vijf missien voorzien moeten en het getal priesters zeer beperkt is. Deze hebben dan ook de keuze der Propaganda toegeluicht om de missie van Maduré door jesuiten te doen besturen, welke derhalve wederom in zekeren

opzichte in hun erfdeel zullen treden; zij zullen te Maduré de voorbeelden en gedenkstukken hunner oude ambtgenooten hervinden. Reeds vier jesuiten zijn voor deze missie bestemd, die in de maand Januarij moeten vertrekken.

— De H. Stoel heeft (gelijk wij vroeger gemeld hebben) een bisdom in Montréal, in Canada, opgericht. Mgr. Jean-Jacques Lantiques, bisschop van Telmesse *in partibus*, die vicaris-generaal van Quebec voor de stad en het distrikt van Montréal was, is de eerste bisschop van dezen nieuwen zetel. Zoodra zijne bullen uit Rome aangekomen waren, is hij tot bisschop van Montréal in de St. Jacobskerk, welke hij in de voorstad van dien naam heeft doen opbouwen, gewijd. De plegtigheid had den 8 September jl. plaats. Mgr. Provencher, bisschop van Juliopolis, die zich op zijnen doortogt te Montréal bevond, heeft den nieuwen bisschop gewijd. Het engelsch gouvernement, hetwelk eenige jaren geleden, de oprigting van dezen nieuwen zetel niet had willen erkennen, heeft thans toegegeven en geene hinderpalen in den weg gelegd.

— Het koninklijke hof moet uitspraak doen over een godsdienstig vraagpunt, hetwelk van het hoogste belang is. De vraag is, of de staat is verplicht te erkennen en te beschermen al de eerediensten, die nieuwheids-invoorders zouden willen daar te stellen, wanneer zelfs die eerediensten van dien aard waren, om de denkbeelden en zeden te bedorven. Zulks wordt door de dagbladen, welke het beginsel van gelijkheid der godsdiensten volhouden verdedigd; een beginsel, waarvan de vernietiging van allen godsdienst, de ontkenning van alle waarheid, de gevolgen zouden zijn; en dat andermaal door een gouvernement aangenomen zijnde, gelijk soude staan met de afkondiging van het atheïsme.

Het koninklijk hof, welker vonnissen op grondstellingen van maatschappelijke orde rusten, zal ongetwijfeld het eenige beginsel volgen, hetwelk de plicht van een gouvernement en het belang der maatschappij, voorschrijft.

— In *l'Ami de la Religion* leest men den volgenden merkwaardigen brief:

• Mijnheer de Redacteur,

• Gij hebt wel in een uwer laatste nummers verslag willen geven der vertaling, die ik u van de genoegzaam uitgebreide en belangrijke stukken gegeven heb, welke de geleerde hoogleraar Theiner, ten aanzien van zijne bekeering tot den godsdienst, ons gegeven heeft; dit verslag strekt tot inleiding tot zijn schoon en geleerd werk: *De geschiedenis der gestichten voor de kerkelijke opvoeding*; een werk, waarin men ziet al hetgeen de godsdienst, met zoo vele volharding, sedert meer dan tien eeuwen, voor de beschaving der wereld, het welzijn der menschheid en al hetgeen de wijsbegeerte van hare zijde, met zoo vele halstarrigheid en trouwloosheid, gedaan heeft, om alles omver te werpen, hetwelk de eerste verrigt heeft; en er bestaat welligt geen werk, waarin deze uitgebreide samenwerking tegen den Katholijken godsdienst, hetwelk den geheelen duur der noodlottige voorbijgeane eeuw aanvult en die nog daadwerkelijk vervolgd wordt, met meerder licht, kunde en kracht, ontsluit wordt. Ik heb vermeend, mijnheer de redacteur, dat gij ook niet zonder belangstelling eene bijzonderheid over Frederik II zoudt lezen, welke men in dit werk aantreft en die zeer weinig bekend is, uithoofde de protestantsche geschiedschrijver en al degenen die den filosofischen Monarch omringden, gezocht hebben om daarvan de kennis uit te dooven; en de daadzaak, welke de hoogleraar Theiner, ook volgens andere gewichtige autoriteiten, verhaalt in het land, waarin dezelve is voorgevallen, doet zien den eerbied, welke deze protestantsche en filosofischen Vorst, gedurende zijne geheele regering aan de kerkelijke eigendommen in zijne katholieke provincien bewees en de bescherming, die hij in Silezië aan de religieuse orden, die allen na hem werden vernietigd, verleende.

Inderdaad men weet dat Frederik aan d'Alembert, betrekkelijk de noodlottige vervolgingen schreef « De Keizer verpligt altijd zijn stelsel en *seculariseert* zooveel hij kan; bij mij blijft alles gelijk het is; de regten van eigendom, WAAROP DE MAATSCHAPPIJ IS GEVESTIGD; zijn voor mij heilig » Frederik dreef aanhoudend den spot met de hervormingen, welke Joseph II in zijne staten invoerde en met de geringste bijzonderheden, betrekkelijk den eeredienst in te laten en hij noemde « MIJN BROEDER DE SACRISTAIN » (*Mon frère le sacristain*).

De geschiedschryver Theiner verhaalt derhalve de navolgende bijzonderheden, waarvan wij de vertaling mede deelen en die te vinden is op bladzijde 292 van zijn werk.

• Frederik, weinig tijds voor zijne overwinning van Graslau in Moravie, door de Oostenrijksche troepen, niet ver van het klooster van Kamenz, in Silezie, verslagen zijnde, nam de vlugt en trok in de rigting van Kamenz terug, doch gewaar wordende dat de generaal Laudon, die hem vervolgde, hem van nabij insloot en op het punt was hem te bereiken, nam hij overjld de vlugt in het klooster, hetwelk op eenen korten afstand van het dorp Kamenz gelegen was, en gaf zich geheel en al op genade en ongenade, in handen van den pater gardiaan over, de verzekering gevende, dat, indien hij hem veilig hield, hij geene vrees behoefde te hebben, zich daarover te berouwen. De goede religieus, geleid, welligt door dit vertrouwen en de vernedering van Frederik, ontving hem vriendelijk en stelde hem gerust; en den magtigen monarch, onder een nederig monniksgewaad verbergende, deed hij den dienst met de klok aankondigen, en plaatste Frederik in het koor te midden zijner religieusen, om met hun te zingen.

• Ondertusschen maakten de vijanden zich van het klooster meester, terwijl Frederik zijn best mede zong, en op het gerucht, dat de Koning de vlugt in het klooster genomen had, onderzochten zij alles, van de kelder tot de zolder toe, zonder zelfs de kerk te sparen, waarin de altaren verbrijzeld, de banken omvergeworpen, en het sacristij, met eene ongelooftelijke verwoestingsgeest vernietigd werden; doch Frederik vond men daar niet; daarna drongen de soldaten, die vermeenden dat zij van hunnen buit genoegzaam verzekerd waren, meer en meer verbitterd, het koor binnen, alwaar de monniken, en Frederik in hun midden, altijd zingende waren, en deze laatste ontving van deze woedende lieden, meer dan een stoot met den kolf van het geweer in de lendenen; eindelijk gingen de soldaten heen; de Koning ontdeed zich van zijne monniksgewaad en zijne toekomstige heerschappij over Silezie was verzekerd.

• Frederik alvorens zich uit de gastvrje verblijfplaats te verwijderen, drong den pater Gardiaan dringend aan om van hem eene gunst te vragen, doch deze weigerde zulks en verzekerde hem dat hij zich zou te vreden stellen met van den hemel zijne bekeering te verzoeken. Frederik deze edele belangloosheid niet kunnende overwinnen, wilde echter zijne erkentelykheid door een aandenken betuigen.

• Te Berlijn teruggekeerd, zond hij den pater Gardiaan een stuk zijde stof van de kostbaarste prijs, met verzoek om daarvan eene monnikskap voor zich te maken een weinig ligter dan die, waarmede hij gekleed was op den dag, waarop hij hem de Matutinen had doen zingen.

• Laten wij bij dit verhaal, hetwelk zeer natuurlijk voorkomt ook bijvoegen, dat deze Vorst, wiens leven door een katholiek monnik is behouden gebleven, op het punt geweest is, om hetzelfde door het komplot van eenen PROTESTANTSCHEN LERKAAR, Schulze, het hoofd der zamenzwering van Breslow, te verliezen, die zich verbonden had om, zoo als Theiner schrijft, zich van den Koning te ontdoen, ook de indruk dezer beide gebeurtenissen en hunne zonderlinge overeenstemming zijn nooit uit den geest van Frederik gewischt geweest.

• Hij had aldaar het bewijs gezien dat die zoozeer versmaad wordende kloosters en die zoo gehoonde en gelasterde monniken toch nog ergens goed voor waren, al was het dan maar alleen om tot schuilplaats van groote in nederlaag zijnde officieren en eene monnikskap aan de wijsgeerige koningen, die in verlegenheid zijn, aan te bieden.

• Ontvang, enz.

(Get.) Henri de Bonald.

SPANJE.

Te Madrid is, den 28 en 29 der vorige maand, de rust ernstig verstoord geworden, door het oproer van een bataillon van het 4de regiment der garde, tegen deszelfs kolonel. Met kracht van wapenen heeft de nationale garde en de artillerie, die daartoe van stukken geschut gebruik heeft gemaakt, met zeer veel moeite de rust hersteld. Den 30 zijn drie der schuldigen voor het hoofd geschoten.

Den 30 hebben de Cortes wederom eene zitting gehouden. Daarin is niets anders belangrijk, voorgevallen, dan dat de commissie tot herziening der grondwet haar verslag heeft aangeboden. Zij stelt twee kamers, beide verkiesbaar, voor; en dat het randschrift der spaansche munt voortaan de woorden: voor Wet, Vaderland en Koning zal bevatten. De regering had eene andere rangschikking dier woorden voorgelagen, namelijk: voor Koning, Vaderland en Wet.

Men wilde te Madrid het berigt ontvangen hebben, dat Narvaez en Alaiç eindelijk Gomez te Alcalá zouden achterhaald hebben, en dat er tusschen dezelve een gevecht ontstaan was, van welks uitslag men echter niets met eenige zekerheid wist.

Bilbao hield het den 2 nog. Espartero en Villa-Real staan nog altijd, ter linkerzijde van die stad, tegen over elkander.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 32 December.

De opperkamerheer heeft aangekondigd, dat het hof op eergisteren, zaterdag, den 10 dezer, den rouw zou aannemen, wegens het overlijden van zijne doorluchtige hoogheid, den

prins van Reuss Greiz, Hendrik XIX; zullende deze rouw gelijk-tijdig met de thans reeds bestaande gedragen worden.

— Door Z. M. zijn, bij besluit van den 5 dezer, no. 55, benoemd tot ontvangers der rijks-belastingen in Gelderland: te Tiel, A. J. Tengbergen; te Wageningen, J. A. Engelen; te Logchem, W. de Visser; te Maurik, J. G. Moll; te Kesteren, A. Brandenhorst; te Batenburg, W. N. B. de Krijger; te Holterhoek, G. Hesselink; te Beltrum, A. van Werken; te Otterlo, A. van der Horst; te Hees en Neerbosch, E. baron van Lynden; te Geldermalsen, H. C. Barthen; te Buren, F. F. van Suchtelen; en voorts tot controleur te Lobith, L. T. van Harrevelt.

— Laatsteleden donderdag nacht is Z. K. H. de Prins van Oranje naar Tilburg vertrokken, van waar Hoogstdezelve vrijdag avond in deze residentie is teruggekeerd.

— Uit Nymegen schrijft men van den 9: « De rivieren blijven steeds wassende. De Waal stond den 7 dezer ter hoogte van 5 el 83 duim; gisteren 5 el 94, en heden morgen ten 8 ure, 5 el 98; sedert dien tijd, tot heden avond ten 7 ure, is de was niet merkbaar.

« De ambtenaren van den waterstaat zijn, sedert gisteren, zoo hier als op alle gewone punten langs de rivieren, op hunne posten.

« Van Keulen ontvangen wij het berigt van gisteren morgen, dat de Rijn 14 Keulsche duim gevallen was. De Roer bleef tot zelfder hoogte.

— Bestuurderen der Noord- en Zuidhollandsche Reddingmaatschappij hebben bekend gemaakt, dat in het boekjaar, beginnende met primo December 1835 en geëindigd zijnde met den laatsen November dezes jaars, 24 schipbreukelingen door de maatschappij gered zijn; waardoor het getal der geredde schipbreukelingen, sedert hare oprigting in November des jaars 1824, in het geheel bedraagt drie honderd vijftig personen.

— Men meldt uit 's Bosch dat de zitting van het hof van assises voor het vierde kwartaal dezes jaars op maandag den 12 dezer geopend is, en nog in den loop dezer week waarschijnlijk zou gesloten worden.

VERVOLG VAN DEN STORM VAN DEN 29 NOVEMBER 1836.

Onophoudelijk komen er nog berigten in van de schade en ongelukken door den orkaan veroorzaakt.

« Te Bommel, zijn zes huizen ingestort en van andere de achterste gedeelten en schuren; te Angeren, zes huizen en twee schuren; te Doornenburg, twee huizen en den windkorenmoles; te Doodewaard, 5 woningen, 3 achterhuizen, 6 schuren, 3 korenbergen; te Driel, vier woningen en zeven schuren; te Randwijk, twee woningen en drie schuren; te Varik, onderscheidene achterhuisen geheel of gedeeltelijk; te Duiven, verscheiden huizen en schuren; te Brummen zijn eenige woningen geheel omvergeworpen en onderscheidene boerenhuizen, grootendeels ingestort, alwaar zijn twee menschen omgekomen, namelijk een arbeider, die, bij het omslaan van eenen korenberg, doodelijk aan het hoofd werd getroffen, en eene vrouw, welke bij het instorten van eenen schoorsteen onder deszelfs puin werd bedolven. Overal op het platte land van Gelderland zijn zoo huizen, schuren enz., geheel of gedeeltelijk ingestort; terwijl even als in de steden bijna geen gebouw is onbeschadigd gebleven. Alomwege is een aantal boomen, zoo vrucht- als andere boomen, geknakt of ontworteld. In sommige boschrijke oorden is de verwoesting zeer groot en loopt het getal omgewaaide boomen in de duizenden.»

« Te Blankenberg is de angst uit veler gemoederen geweken. Eergisteren middag zijn vier visschers van de 25 pinken welke de orkaan van den 29sten November verstrooid had, over Breskens en Sluis in deze hunne geboorteplaats teruggekeerd. Vijf pinken zijn, na vreesselijk door onweder, regen, storm en golfen geteisterd te zijn, en zeilen, mast, want en roer verloren te hebben, tegen vier ure 's namiddags, nabij Zoutelande, boven Vlissingen, op strand gezet. Eene dier pinken, door schipper P. de Bruino en zijne drie zonen gevoerd, is wel op strand gekomen, maar er was niemand meer aan boord en de daarop geweest zijnde zeelieden waren dus vroeger omgekomen. Geen pen beschrijft wat alle de ongelukkigen, die zich op de genoemde pinkjes bevonden, en die, bij het woeden van den wind en de moeilijkheid om de kust te naderen, geene hoop meer konden voeden, van de hunnen weder te zien, geleden hebben. Te Blankenberg zelve was de angst ten top gerezen. Men heeft daer weenende moeders, kinderen en grijsaards gezien, die, in weerwil van den vernielenden storm, zich als het ware aan de duinen vastklemden, om naar de verloren schepjes uit te zien; of die daar, op de knieën en met luider stemme, God smeekende, dat Hij de arme visschers in zijne hoede mogt nemen. Drie dagen lang heeft in alle deze huisgezinnen de vreesselijke ongerustheid over het lot hunner verzorgers voortgeduurd. De visschers, wier schepjes nabij Zoutelande aan het strand waren geworpen, zijn in den ochtend van den 30sten te Vlissingen aangekomen, alwaar zij door de burgerij, de bezetting en de overheden als broeders ontvangen zijn. Het doet ons leed den naam niet te kunnen opgeven van eenen braven luitenant ter zee, die, onze lieden zonder kousen en schoenen ziende, zijne eigene laarzen en sokken heeft uitgetrokken, om daarmede een zijner voormalige landgenooten te begiftigen. De admiraal Gobius heeft hen op de vriendelijkste wijze ontvangen, hun alles gegeven wat zij noodig hadden en aan ieder hunner een

verlofbrief geschonken om de Schelde over te steken en vrijelijk door het land van Kadzand te trekken. De Fransche consul de heer Berghmans, heeft hun 80 franken doen uitbetalen. Bij hunne aankomst te Sluis zijn zij bij de burgers geluisvest en door hen gevoed.

«De schipper J. Castoor, van de pink *Hypolyte Ronis*, is heden tegen twee ure te Blankenberg aangekomen. Hij verhaalt dat zijne pink, te gelijk met vier andere, nabij Domburg, op Walcheren, aan strand is geworpen. Zijn scheepje was vol water, uiteengerukt, masteloos en van zeilen en touwwerk beroofd. Hij zou ongetwijfeld met alle zijne manschappen zijn omgekomen, zonder den onverwachten bijstand van twee aan de kust wonende Zeeuwen, die, al zweemmende, het gestrande schip bereikt, en deszelfs manschap, zeven in getal, een voor een, aan wal gebragt hebben. Door deze braveu zijn de bedoelde schipbreukelingen van eenen zekeren dood gered. De Burgermeester van Domburg heeft de geredden bij zich aan huis ontvangen, en hun kleedingstukken, levensmiddelen en geld in overvloed verschaft.

«Zoodra in den omtrek het gerucht zich verspreide, dat aan den orkaan ontsnapte schipbreukelingen zich te Domburg bevonden, hebben vele boeren hun vleesch, aardappelen en bier komen brengen. In één woord; als men de verhalen onzer visschers gelooven mag, dan kan een vader niet meer voor zijn kind doen, dan de Hollandsche bevolking voor onze visschers gedaan heeft. De pink, welker manschap is omgekomen, was met zeven koppen bemand. Zij laten alle weduwe en hulpe-looze kinderen achter.»

«Liefkenshoek, den 3 December.»

«Ook wij, maar vooral het naburige Lillo, zijn niet misge-deeld gebleven van den geweldigen storm van den 29sten II., en ofschoon men op geene der beide plaatsen het daarbij omkomen van menschen te betreuen heeft, zoo is de schade aan men van menschen te betreuen heeft, zoo is de schade aan vernielde daken, schoorsteenen en vensters aanzienlijk. De to-ren te Lillo, op welke zich de telegraaf bevindt en die een gebouwd is, stond te waggelen, zoodat men ieder oog-nud blik deszelfs nedersfoting verwachtte; hij heeft het echter nog gehouden, maar de haat en het seinbord van den telegraaf zijn er afgevoegen. Het water in de Schelde was zoo omstuimig, dat Lillo voor ons oog als door een wolk verborgen was; de op-gezetenen van den omtrek waren huise woningen reeds ontvlugt.»

«Groningen, den 5den December.»

«Er zijn vele berigten, aangaande den voorbeeldeloozen storm van den 29sten II., uit verscheidene streken onzer provincie bij ons ingekomen. De schade aandenaken van kerkelijke- en school-gebouwen en aan woningen der ingezetenen is algemeen; zeer vele schuren en boeren-behuizingen zijn ingestort; eene ontelbare menigte boomen zijn uit den grond gerukt, en overal heeft de storm sporen van zijne verwoestende kracht achtergelaten. Behalve de vroeger reeds opgenoemde, zijn de navolgende bij-zonderheden te onzer kennis gekomen. Te Sappemeer is, op de zogenoemde Heerenlaan, het huis van den Angloozer Hajo Kiefl ingestort, en heeft bij die gelegendheid een twaalfjarig jöngeling onder het puin den dood gevonden; het schoolgebouw te Kleine Meer is zoodanig vernield, dat hetzelfde in zijn ge-heel moet worden vernieuwd. Op de Leek is de algemeene ver-woesting mede zeer groot. Te Marum is de korenmolen van de Erven wijlen Gerke Lubbes Aikema omvergewaaid en grooten-deels verpletterd, benevens eene daarbij staande boeren-schuur van Berend Martens Dijk, waardoor een twintigtal schapen zijn gedood en tien beschadigd. Men heeft te Marum, even als in de gemeente Leek, opgemerkt, dat de barometer ten half 7 uur op 18 Engelsche duimen teekende; zelden is er zalk eene daling waargenomen. Ook hieldt men het er daarvoor, dat deze orkaan in verband stond met eene elders voorgevallene aardbeving; ten minste is het voorgekomen, dat de grond in beweging is geweest: want, gedurende het hevigste van den storm, is de pompput van A. E. Palsma, te Marum, van zelf beginnen te werken, zoodat het water gestadig het pompgat uitstroomde. — In Grootegast zijn 5 watermolens en 22 boeren schuren en woningen gedeeltelijk vernield. — Te Loppersum is de molen van M. Klinkhamer omver gewaaid en de spitsen van de torens van Grijskerk, Visvliet en Eenrum zijn zeer beschadigd.»

«Uit Oosterbeek, schrijft men: Kennelijk heeft Gods voorzienigheid over dit dorp gewaakt; want toen het bakhuis van Harmen Gerritsen, aan het be-gin van het dorp gelegen, met de daaraan verbonden koestal om verre woei, en instortte, brande de bak-oven; doch het vuur versmoorde onder het puin. Stellig ware er anders een brand uit ontstaan, die niet te vermoesteren zoude geweest zijn, en die het geheele dorp, als onder den wind liggende had kunnen in assche verkeeren. De schoonzoon van den eige-naar, die juist in het gebouw iets verrigte, toen het in-a-stortte, is door eene nedervallende deur op eene wonderda-dige wijze voor alle letsel bewaard gebleven. Een met tabak gevulde, hechte schuur, die in eene schuinsche rigting achter het bakhuis stond, is mede ingestort. Onderscheidene personen hebben hier kennelijk eene aardschudding waargenomen. De be-rigten van omliggende streken zijn gelijkloidend.»

(In een volgend nommer, hopen wij de noodlottige tijdingen ten einde te brengen; deselve zijn in allen gevalle zeer verkort medegedeeld.)

Ten gevolge der mededeelingen van de staten der beraamde kosten voor de onderscheidene eerediensten, op de staatsbe-grooting voor het jaar 1837, zijn wij in staat gesteld, ook die van het departement van oorlog, aan onze lezers bekend te maken.

BERAAMDE KOSTEN VOOR HET DEPARTEMENT VAN OORLOG.

Traktementen en toelagen,

aan Z. K. Hoogheid de admiraal, kolonel-ge-neraal, voor de helft	6,000.00
den directeur generaal	4,000.00
den secretaris generaal	4,000.00
de verdere ambtenaren en geëmplojeerden	100,918.00
reis en verblijfkosten	1,800.00
voor bureau en lokaal-behoeften	21,647.00

Traktementen, bureau-kosten, fourage-gelden voor den kommandant van het leger, van den generalen staf en van de administratie der umer.

Traktementen	405,500.00
Bureau-kosten	31,200.00
Fourage-gelden	56,000.00
Tot het maken van plans en kaarten	13,000.00

Traktementen en bureaustkosten voor de staven der plaatsen.

Voor de traktementen der plaatselijke komman-danten	58,000.00
den plaatsmajors	53,000.00
den portiers en boomsluiters	6,900.00
den bureau-kosten	5,760.00

Traktementen en soldijen van de garde van den Koning . . . . . Memorie

Traktementen, soldijen, equipments- en werfgelden van het korps artillerie

Van den staf	172,000.00
Voor 3 bataillons artill. nation. militie	261,000.00
den 1 bataillon vrijwillige artillerie	Memorie
den korps rijdende artillerie	250,000.00
den 2 bataillons veld-artillerie	299,000.00
den 1 bataillon artillerie transporttrein	100,000.00
den 1 comp. artillerie werklieden	16,600.00
den eene divisie pontouniers	26,400.00

Traktementen, soldijen, equipments- en werfgelden voor het korps der genie.

Van den staf der genie	169,000.00
den het korps mineurs en saappeurs	204,400.00

Traktementen, soldijen, equipments- en werfgelden van de infanterie.

Eene afdeeling grenadiers	225,000.00
Twee batt. jagers	224,600.00
Elf afdeelingen infanterie	3,443,535.00
Algemeen depôt van de landmagt	Memorie
Garnizoens troepen	135,400.00
Artillerie garnizoens compagnie	22,600.00

Traktementen, soldijen, equipments- en werfgelden van de kavallerie.

Drie afdeelingen karrassiers	590,000.00
Twee regimenten lichte dragoons	351,000.00
Een " hussars	170,000.00
Een " lanciers	167,000.00

Traktementen, soldijen, equipments- en werfgelden.

Van het korps maréchaussées	224,000.00
---------------------------------------	------------

Traktementen, soldijen en verdere kosten van de stoeterij te Borculo.

Stoeterij te Borculo	50,000.00
Remonte	60,000.00

Traktementen, soldijen, toelagen en verdere kosten voor de militaire academie en kweekschool.

Militaire academie	80,000.00
Kweekschool	Memorie

Generale kosten.

Reiskosten en vacatie	40,000.00
Subsistentien	1,761,000.00

Geneeskundige dienst.

Traktementen en bureau-kosten van den inspecteur-generaal.

den administratie van het magazijn van genees-middelen	5,932.50
den officieren van gezondheid	9,969.00
den administratie bij het groot rijks-hospitaal	41,100.00
den administratie bij het groot rijks-hospitaal	5,900.00

Kosten der verpleging van zieken, behalve de traktementen en medicamenten.

den verpleging van zieken, behalve de traktementen en medicamenten	67,300.00
--	-----------

Aankoop en vernieuwing van liggingsstukken en meubelen 5,760.00

Geneesmiddelen en chirurgicale behoeften 78,098.50

Onderhoud van kweekelingen, op de vee, artsenschool 1,800.00

Vuuz en licht in de wachten 40,000.00

Transportere 10,760,000.00

Transport. f 10,700,000.00

Scheeps- en wagen-vrachten.

Scheeps-vrachten en overvaarten 45,000.00
Wagen-vrachten 6,000.00

Materieel der artillerie.

Het voltallig houden, het herstel en onderhoud van de verschillende oorlogs-behoefsten in de vestingen en magazijnen 243,260.00

Het voltallig houden en onderhoud der draagbare vuur en blanke wapens, van onderscheidene korpsen der armee en schutterij 31,140.00

Aankoop van diverse amunitie 64,100.00

Het gieten van metalen geschut en andere metalen voorwerpen 30,000.00

Het gieten van ijzer geschut en andere ijzere projecten 50,000.00

Diverse onderwerpen bij de jaarlijksche exercitien 5,500.00

Materieel der genie.

Gewoon jaarlijksch onderhoud en noodzakelijk herstel der fortificatie-werken 365,000.00

Bureau en andere uitgaven van de ingenieurs en de vestingen 11,800.00

Verscheidene voorwerpen bij de jaarlijksche exercitien der mineurs 1,600.00

Traktementen en daggelden der fortificatie-opzigtters en sluis-wachters 28,600.00

Verscheidene uitgaven.

Defroijement van den thesaurier der weduwen en weezenkas voor de officieren der landmagt. 3,000.00

Kosten van den eredienst bij de militairen 11,000.00

Onderhoud, vernieuwing en completering van de kampements-effecten 30,000.00

Huur van gebouwen, exercitie velden 1,500.00

Fonds tot betaling van gratificatien en reisgelden van militaire weduwen 900.00

Drukloonen, enz, van militaire boekwerken 1,600.00

Te zamen f 11,000,000.00

Welke som gelijk is aan het bedrag, hetwelk voor het jaar 1836, op kosten van het departement van oorlog, op de staatsbegrooting is voorgedragen en toegestaan.

Zoo uit de voordragt door het gouvernement gedaan, als uit de daarop bij de Staten-Generaal gemaakte aaumerkingen blijkt, dat behalve deze genaamde sommen, waarschijnlijk nog een meerder bedrag, om in de behoeften voor het Departement van Oorlog over het jaar 1837 te voorzien, zal benodigd wezen, zoo als ook wel blijkbaar over dit loopende jaar het geval geweest is. Immers, waaruit zouden anders de kosten van het voortdurend kaptopneren van een gedeelte der armee, hebben kunnen gevonden worden alsmede de tafel-gelden, de buitengewone fouragien en toelagen die bij de hoofd en andere Officieren gedurende den staat van beleg der steden en de daarmede gepaard gaande kosten, worden gevonden, en vooral voor de nieuwe aanlegging van fortificatien, het in diensthouden der kadets van de schutterij en meer dergelijke.

Tot heden schijnt zulks of wel uit besparingen of wel uit geheime fondsen te zijn gevonden geweest, maar zoo als bij de Staten-Generaal te regt wordt opgemerkt, behooren alle uitgaven bij de wetgeving bekend te zijn en daartoe door dezelve de noodige autorisatien worden verleend, terwijl de uitsparingen kunnen strekken tot gemoetkoming van het minder bedrag, dan waarop de belastingen in ontvang zijn berekend en anders om aan het hoofd der staatsbegrooting voor het vervolg voor eerste post als voordeelig slot gebragt te worden.

In Frankrijk en andere constitutionele rijken wordt zulks alzo behandeld en bij de wetgeving aldaar wordt jaarlijks een af en overschrijving ten deze aan de wetgevende kamers voorgedragen.

Opmerkelijk is het, dat van de vesting Maastricht niets op de staatsbegrooting ten voor of nadeele voorkomt.

Hoe of bij de rekenkamer bij het registreren en teekenen der ordonnantie van uitgaven, die bij de staatsbegrooting niet bekend zijn, wordt behandeld, is eene vraag, welke voor een ieder, die met de geheimen harer instructie niet bekend zij, moeilijk te beantwoorden is.

Indien ons nog andere opgaven worden gezonden wegens de kosten van de overige Departementen, zullen wij dezelve gaarne in ons dagblad plaatsen.

Men leest in de *Catholijke Stemmen*, van 10 December 1836 No. 50.

WAARSCHUWING.

Wij zouden ontrouw zijn aan den titel van ons blad, als wij niet waarschuwen tegen alles, wat onder den naam van Catholijk strijdig met de heilzame verordeningen der Catholijke Kerk in ons vaderland wordt uitgegeven. Zoo hebben wij gewaarschuid tegen de inteekening op den Bijbel, welks uitgave de boekhandelaar den Bult te Rotterdam, strijdig met de wetten der Kerk, had aangekondigd: thans moeten wij waarschuwen tegen een gebedenboek, hetwelk uitgegeven wordt, zonder dat hetzelfde van de goedkeuring van een der Nederlandsche Kerkvoogden voorzien is. Het heeft den volgende titel:

Gebedenboek voor wel onderwezene Catholijke Christenen, door Dr. Philipp Joseph v. Brunner, geestelyk ministeriaalraad van het Groot-hertogdom Baden te Karlsruhe. Met goedkeuring van het bisschoppelyk vicariaat te Bruchsal. Naar de veertiende regtmatige en verbeterde oorspronkelyke uitgave vertaald, door J. A. van Belle. Rotterdam, J. A. van Belle 1836.

De heer van Belle weet immers wel, dat soortgelijke boeken niet zonder goedkeuring mogen worden uitgegeven. Hij weet immers wel, dat de goedkeuring van een Duitsch ordinariaat, voor een Hoogduitsch werk gegeven in Nederland niet geldig is voor eene vertaling van zoodanig werk; wijl eene vertaling, al ware het oorspronkelyk werk zuiver orthodox, door afwijkingen van hetzelfde, dwalingen zou kunnen bevatten. Daarenboven heeft de heer van Belle, verscheidene aantekeningen gemaakt, die voorzeker door de geestelyke overheid van eenig gedeelte onzes vaderlands niet alle zouden zijn geapprobeerde geworden.

Het boekje is naar ons inzien, zeer geschikt om voedsel aan de onverschilligheid te verschaffen en verkeerde denkbeelden, aangaande de Catholijke leer in te hoezemen. Wij zullen dit ongunstig oordeel in een volgend Nummer behoorlyk staven, en wenschen hartelyk, dat wij niet langer door vertalingen van Duitse gebedenboeken, die veelal voor de behoeften onzer Nederlandsche Catholijken niet geschikt zijn, overstroombd worden.

Betrekkelyk het *Zondagsblad*, hetwelk volgens den prospectus, door eenige R. C. Geestelyken geschreven wordt, meenen wij te mogen vragen: Waarom noemen die Geestelyken zich niet? Schrijven zij hun blad met voorkennis en goedvinden van de geestelyke overheid? Het is, vooral in onze dagen, niet genoeg te zeggen, dat een blad, tot onderwys van Catholijken bestemd, door eenige R. C. Geestelyken geschreven wordt. Men weet dat de heeren van de schismatike Utrechtsche kerk zich ook den naam van R. O. Geestelyken aanmatigen; men weet, dat de schryver der schandelyke libellen, die van tijd tot tijd bij van Kesteren te Amsterdam net licht zien, zich R. C. Priester noemt. Het is derhalve noodzakelyk dat zoo wel het Catholijk publiek als de geestelyke Overheid weet, wie de R. C. Geestelyken zijn, die zich belast hebben met de taak, om een onderwyzend Zondagsblad te schryven.

BEKENDMAKINGEN.

HANOVER OF ZINKING-SNUIF,

VAN DE **ERVEN** Is. LÉON, TE 's HAGE.

Deze zoo zeer alom gezocht wordende Snuij, van eene aangename geur, waarvan de bestanddeelen, zoo bij het Ministerie van Binnenlandsche zaken, als bij de Provinciale Geneeskundige Commissie te 's Hage, bekend zijn, en welke Snuij daarenboven door de bevoegde Autoriteit te Kleef is onderzocht en goedgekeurd, overtreft zoo verre het doel van alle andere Snuijen, namelijk DE OPLOSSINGEN VAN VERSTOPPINGEN IN HET HOOPD, dat dezelve met regt tot dagelijksch en algemeen gebruik, kan worden aanbevolen.

Gemelde Snuij is thans, behalve bij de Vervaardigers te 's Hage, bij hunne Correspondenten in de voornaamste Steden van ons Land, à 40 cents in een pakje van 1 Ned. Ons, à 20 cents in een pakje van een half Ned. Ons, en in vele Winkels ook bij het Lood, verkrijgbaar gesteld, als zijnde voor Noord-Brabant: 's Bosch, de Heeren E. Lion en Zonen, boekh.; Bergen-op-Zoom, J. C. Verkouteren, boekh.; Breda, de Wed. H. van Doorn; Geertruidenberg, G. C. Hooft; Gemert, J. Haest; Heusden, L. Veerman; Liempde, E. van de Sande; Oss, J. J. de Louw; Tilburg, A. van der Voort; en Zevenbergen, J. van Stein; Uden, P. N. Verhoeven.

Voor GELDERLAND: Arnhem, H. G. Kluisen; Bommel, J. H. Mysberg; Doesburg, D. en H. Wilmerink; Harderwijk, Uitenhage; Kuitenburg, W. Hondius; Nijmegen, de Wed. Herwyer; Nijkerk, A. van der Flier Adz.; Rhenen, van Ingen; Wageningen, H. Meijer, alle handelaren in Tabak en Snuij; Thiel, C. Campagne, en Zutphen, F. C. Oeffelman, boekhandelaars.

Ter voorkoming van alle misleiding, worden de gebruikers dezer Snuij verzocht, zoo op het adres van den Vervaardiger, op ieder pakje te lezen, als op dat der Correspondenten, te letten, daar gemelde Snuij wordt nngemaakt, in pakjes van genoegzaam denzelfden vorm geslagen, en met dezelfde kleur van papier omplakt worden.

BEURSPRIJZEN.

Weenen, den 2 Dec.: 5 pCt. Metall. 103½; 4 pCt. 98½; 3 pCt. 75½; Bankactien 3 pCt. 1360.

Parijs, den 9 Dec.: 5 pCt. 107,05; 3 pCt. 79,40; Nap. renten 97,50; Sp. Ardoins 19½; Pass. 5½.

Londen, den 8: 3 pCt. gecons. 88½ à 7; Ned. 2½ pCt. 53½ à 54, dito 5 pCt. 100 à 4; Sp. Ardoins 18½ à 19; Portugal 28½ à 4; Braz. 80 à 81.

Antwerpen, den 10 Dec.: Belg. 100½; Sp. Ard. 19½ à 4; Uitgest. (oude) 8½ p.; Darmst. Loten 25; Russisch-Frausche Aand. van 500 fr. 223; dito van 100 fr. 50.

AMSTERDAM, 11 December. — EFFECTEN SOCIETEIT. — Ten half 5 ure.

Integralen 2½ pCt. 53½, ½. Kansbill. f 22½, 1/8, 1/4. Handel. 180. Ardoins £ 85: 19½, 20, 1/8, 1/4, 1/8, 1/4. Fransehe 3 pCt. 80½.

De neiging, welke onze binnenlandsche fondsen sedert eenige dagen tot vooruitgang vertoonden, werd heden op nieuw versterkt door de meer vaste houding dier fondsen aan de Londensche beurs van jl. Donderdag (zie hierboven). De handel in bovengemelde Effecten was vrij aanzienlyk.

De omzettingen in Ardoins, die sedert lang bijna geheel verlaten waren, werden heden weder aangewakkerd door de willige koersen van Antwerpen en Parijs. In voornoemde fondsen was zeer veel affaire en blijven dezelve, opklimmende van 19½ tot 20½, ook tot dien laatsten koers, zijnde ruim ½ hooger dan gisteren, gevraagd. Naar niet renten-gevende Schuld was wel veel vraag, doch daarin is niets omgezet.

De Engelsche brieven van jl. Vrijdag zijn bij het ter perse leggen dezes niet aangekomen.